

7. Законопроект до под кривата круша

Някои членове на организации на преводачи и агенции бяха стигнали още преди 2012 година до заключение, че у нас е най-добре да има закон за заклетите преводачи. Техните усилия по създаване на такъв закон обаче не бяха дали нужния резултат.

Проектите им за закон имаха конспективен вид, представляваха нахвърляни идеи, без нито една да бъде реализирана докрай. В Интернет беше публикуван и един завършен „Проект на закон за вещите лица, преводачите и тълковниците“, но той не беше за заклетите преводачи, пък и не беше приет. Вместо него се появи Наредба за съдебните преводачи, която си остана само на хартия, защото кандидатите за съдебни преводачи се оказаха прекалено малко на брой.

Привържениците на закон за заклетите преводачи поддържаха в общи линии тезата, че статутът на заклетите преводачи може да бъде уреден само със закон. Тази идея беше лансирана в апокрифното „становище на Веселинов“. Веселинов е бивш директор на „Консулски отношения“ във Вьншно.

По принцип, идеята за такъв закон може и да има някаква логична обосновка, но освен от шепата му привърженици, тази идея едва ли се подкрепя от друг. Вьншно, например, не се отнася с въодушевление към нея, дори намира

удобно оправдание да не се занимава с написването на закон за заклетите преводачи, понеже, по собствените му думи, министерството нямало необходимите експерти за това.

Наистина, създаването на такъв закон изисква доста усилия, каквито едно-единствено министерство не може да си позволи. Сизифовите мъки, на които са били подложени творците на един проект за подобен закон („проекто-закон за преводаческата дейност“) проличават от мъчително малкия му обем.

Този „проекто-закон“ все още може да се открие в Интернет, забравен на сайта на една от организациите на агенциите за преводи, макар че от заглавието на файла става ясно, че авторите му са от тлеещия Съюз на преводачите в България.

Споменатият „проекто-закон за преводаческата дейност“ включва четири раздела (обща положения, художествен превод, специализиран превод и правоотношения между преводач и възложител), както и загатнати преходни разпоредби.

Общите положения включват следните точки: дефиниция на професионалния преводач (области, видове, жанрове), минимален праг на заплащане на преводаческия труд и авторски права (литературен, нелитературен, публикуван и непубликуван, писмен и устен).

Разделът за художествен превод загатва само за взаимоотношенията с издателствата, а разделът за специализиран превод съдържа

следните точки: публикуван - издателски договори; непубликуван - договори за отстъпване на авторски права - устен превод, заклет превод - превод на официални документи, превод в досъдебното и съдебното производство.

Правописът в „заклет превод“ е от оригинала и е много показателен за небрежното отношение на авторите на въпросния „проекто-закон“ към т. нар. „заклет превод“.

В последния раздел малко по-подробно се засягат правоотношенията между преводач и възложител (при заклетия и съдебен превод - писмен и устен). Авторите на „проекто-закон“ под „възложител“ разбират както същински (пряк) възложител, така и агенция! А всъщност какъв възложител на превод може да бъде агенция, която няма нито един преводач?

И така, разделът за правоотношенията между преводач и възложител обхваща следните точки: съдебна отговорност; писмен заклет преводач удостоверява верността на превода си по два начина (с личен подпис и печат, с електронен подпис); правоотношения между възложител и преводач (преки чрез Националния регистър, чрез търговски дружества - правни кантори, преводачески агенции и бюра); договор за отстъпване на авторски права (преки - възложител/ преводач, възложител чрез посредника си - с преводач); национален регистър на заклетия преводач и преводачите в досъдебното и съдебно производство.

След точката за националния регистър

въображението на преводаческия законотворючел внезапно се е развихрило:

„а) В Националния регистър се вписват преводачи, които успешно са положили изпит пред Националната изпитна комисия, утвърдена от МП на съответните двойки езици и получили сертификата за заклет преводач

б) изпитът за писмените преводачи се провежда с документи на заявени от тях двойки езици

в) изпитът на устните преводачи е консекутивен и синхронен

г) Критериите за успешно положен изпит се изработват от членовете на националните изпитни комисии и са задължителни за всички двойки езици.

6. Националните изпитни комисии се формират от най-малко трима членове и се състоят от правоспособни практикуващи преподаватели по превод в университет, заклет преводач и представител на заинтересованите ведомства

7. Поради характера на превода на официални документи и устния превод в досъдебното и съдебното производство всички държавни ведомства и търговски дружества, които възлагат такъв вид превод, както и нотариусите, частните съдебни изпълнители и др. се задължават да ползват преводачите от Националния регистър.

8. Търговските дружества, които посред-

ничат при възлагането на превод на официални документи и устен превод в досъдебното и съдебното производство се задължават да ползват преводачите от Националния регистър.“

Както забелязвате, тук се набляга на изпита „за писмените преводачи“ (правописът отново е оригинален) и на устните преводачи, както и на задължението ведомствата и търговските дружества (търговските дружества!) да „ползват преводачите от Националния регистър“. Правописът тук също е оригинален и показателен – само ако са много „гъсти“ с членовете на изпитната комисия, преводачите ще бъдат включени в замисления „регистър“.